SINOPSA ASPECTELOR TEORETICE ÎN MATERIA APLICABILITĂȚII CONTRACTULUI DE TRANSPORT RUTIER INTERNAȚIONAL DE MĂRFURI

ABSTRACT OF THE THEORETICAL ASPECTS RELATED TO THE APPLICABILITY OF THE CONTRACT FOR THE INTERNATIONAL CARRIAGE OF GOODS BY ROAD

CZU: 341.241.8:347.763:656.025.4(100) **DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.10722026**

BAJUREA Elena,
Școala Doctorală „Științe Juridice" USM,
Specialitatea 553.06 Drept internațional și european privat
ORCID: 0009-0009-9911-5708
E-mail: elena.bajurea.13@gmail.com

The main purpose of the present scientific article is to build a framework over the scientific elements and doctrine which are going to build the theoretical foundation of the doctoral thesis with the following topic: „The importance and challenges of the contract for the international carriage of goods by road in the 21st century". Taking into consideration that this contract has a flexible pattern and a wide applicability in our daily environment, occurs the necesity for an analysis of the purpose of the foregoing contract, as well as of the objectives proposed to be realised in the content of the doctoral thesis and of the research methods which are going to facilitate the process of writing the paper.

Key-words: *objective, doctrine, treaty, the contract for the international carriage of goods by road, European Union, European Court of Justice, harmonisation, free movement of goods.*

Doctrina autohtonă și internațională în materia transportului internațional rutier de mărfuri constituie un fundament deosebit de important în efectuarea unei cercetări științifice care pune în evidență problematicile cu care se confruntă procesele conexe încheierii și implementării contractului de transport internațional rutier de mărfuri. Un aspect inovativ al prezentei lucrări se reflectă prin analiza lucrărilor științifice care studiază legislația UE în materia transportului internațional rutier de mărfuri și a liberalizării circulației mărfurilor per ansamblu, al căror fundament legal se regăsește în *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, semnat la Lisabona, la 13 decembrie 2007* (în continuare – TFUE). [1] În particular, art. 36 din tratat reglementează condițiile excepționale care permit statelor membre să impună interdicții la import, export sau tranzit de mărfuri. În acest sens, putem menționa că, libera circulație a mărfurilor, chiar dacă este definită ca o libertate fundamentală a Uniunii Europene, poate fi restricționată pentru motive temeinice definite atât la nivel legislativ – în dreptul primar al UE, cât și de jurisprudența CJUE. [2, p.158]

Datorită analizei accepțiunilor propuse de cercetătorii din domeniul de referință, pot fi deduse sau explicate operarea modificărilor legislative sau, adoptarea unor instrumente juridice noi, menite să acopere lacunele juridice apărute în rezultatul modernizării proceselor aferen-

te transportului internațional rutier de mărfuri, după cum a fost explicată anterior necesitatea restricționării deplasării mărfurilor sau, în consecința unor evenimente nefaste precum: pandemia generată de COVID-19, conflictele armate, nivelul de poluare excesivă a mediului înconjurător, etc. Acest studiu constituie unul din cele 10 obiective specifice ale tezei de doctor cu tema : „Importanța și provocările contractului de transport rutier internațional de mărfuri în secolul XXI". Cele 10 obiective specifice își propun următoarele:

1. Analiza detaliată a contractului de transport rutier internațional de mărfuri prin prisma prevederilor convențiilor internaționale, legislației Uniunii Europene și a reflecțiilor doctrinare;
2. Aprecierea importanței contractului de transport rutier internațional de mărfuri, inclusiv prin intermediul evaluării intereselor persoanelor care practică activitate de întreprinzător în domeniu;
3. Utilizarea constantă a metodelor de cercetare (dialectică de cunoaștere, logico-juridică, istorică, comparativă, statistică, etc.);
4. Determinarea provocărilor care perturbă aplicabilitatea eficientă a contractului de transport rutier internațional de mărfuri;
5. Analiza cadrului normativ internațional și a celui european în domeniu, care a fost adaptat la tendințele actuale generate de pandemia COVID-19, conflicte armate, nivelul excesiv de poluare;
6. Identificarea soluțiilor referitoare la ajustarea cadrului juridic internațional, cât și autohton, în scopul eliminării deficiențelor legale generate de evenimentele nominalizate;
7. Analiza jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, în vederea interpretării exacte a legislației comunitare în domeniu;
8. Evaluarea gradului de armonizare a legislației pertinente a Republicii Moldova cu cea a Uniunii Europene;
9. Examinarea legislației în domeniu a mai multor state ale lumii, în vederea inserării bunelor practici în legislația respectivă a Republicii Moldova;
10. Propuneri de *lege ferenda,* în vederea eficientizării cadrului normativ al Republicii Moldova în domeniu.

Se subliniază că, obiectivul care vizează evaluarea gradului de armonizare a legislației pertinente a Republicii Moldova cu cea a Uniunii Europene se va efectua nu doar prin procedeul contrapunerii modificărilor operate în cadrul normativ intern cu prevederile comunitare, ci și prin intermediul analizei efectuate de experții din Uniunea Europeană în acest sens, printre primele numărându-se lucrarea științifică realizată în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană: *„Suport pentru implementarea acordurilor bilaterale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană".* [3]

Concentrarea obiectivelor specifice formulează obiectivul general al lucrării – efectuarea unei analize din perspectivă multiplă a contractului de transport rutier internațional de mărfuri, călăuzită în mod imperativ de analiza fundamentelor juridice internaționale și, în particular, ale Uniunii Europene, inclusiv prin prisma accepțiunilor doctrinare notorii. Astfel, analiza din multiple puncte de vedere a acestui contract va putea fi realizată prin identificarea și analiza problematicilor legate de implementarea sa, care au apărut în contextul pandemiei generate de COVID-19, conflictelor armate, poluării asidue a mediului înconjurător ș.a. În baza examinării detaliate a provocărilor enunțate se vor propune soluții în vederea ajustării prevederilor legale

internaționale, ale Uniunii Europene, în răspuns la evenimentele nefaste enumerate mai sus. Soluțiile propuse vor aduce un aport important și în procesul de modificare a legislației Republicii Moldova în domeniu.

În baza obiectivelor enunțate, se conturează următoarele ipoteze de lucru:

1. Contractul de transport rutier internațional de mărfuri poartă un caracter atipic, având o structură, trăsături și conținut care îl fac să iasă din tiparele unui tip de contract clasic;

2. Pandemia generată de COVID-19, conflictele armate, poluarea excesivă a mediului înconjurător determină acordarea unor pârghii suplimentare pentru realizarea calitativă a operațiunilor de transport rutier internațional de mărfuri pentru cei care practică activitate de întreprinzător în domeniu, prin modificarea corespunzătoare a cadrului normativ internațional, al UE și al Republicii Moldova;

3. Soluțiile privind eliminarea deficiențelor legale determinate de factorii enumerați la pct. 2 vor contribui la stabilizarea procesului de executare a obligațiilor ce izvorăsc din contractul de transport rutier internațional de mărfuri;

4. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene constituie o sursă de argumentare solidă în ceea ce privește aplicarea, într-un fel sau altul, a legislației Uniunii Europene în domeniu;

5. Republica Moldova se află într-un proces asiduu de transpunere în legislația națională a legislației Uniunii Europene, fapt care va contribui la sporirea calității activității întreprinzătorilor care realizează operațiuni de transport rutier internațional de mărfuri, înregistrați în Republica Moldova;

6. Aspectele de drept comparat constituie un izvor valoros de practici de eficientizare a legislației naționale în domeniul transportului internațional rutier de mărfuri;

7. Propunerile de *lege ferenda,* care includ analiza cadrului normativ internațional, comunitar și aspecte de drept comparat vor completa aspectele practice neacoperite de legislația internă în domeniu.

Se subliniază că, toate aspectele care se propun a fi examinate se datorează actualității și caracterului inovativ al tematicii tezei de doctor care se propune a fi elaborată. Astfel, câteva criterii din care pot fi deduse importanța și actualitatea temei sunt următoarele:

1. Contractul de transport rutier internațional de mărfuri contribuie prin cifre importante la economia statelor lumii, or, fiecare operațiune de transport rutier internațional de mărfuri implică un raport de cheltuieli și venit, începând de la cheltuielile realizate pentru întreținerea autovehiculelor antrenate în aceste operațiuni și, finalizând cu impozitele achitate din venitul realizat prin executarea obligațiilor contractuale;

2. Transportarea tuturor categoriilor de marfă pe piețele de desfacere, care asigură populația cu bunurile și produsele necesare unui trai cotidian al secolului XXI;

3. Asigură încadrarea în mod legal în câmpul muncii a unui număr mare de persoane, dat fiind faptul că procesul de executare a obligațiilor care reies din contractul de transport rutier internațional de mărfuri implică un mecanism complex.

În ceea ce privește relevanța temei de cercetare pentru economia națională, se menționează că, importanța acesteia este amplificată de Decizia Consiliului European din 23 iunie 2022 privind acordarea Republicii Moldova a statutului de țară-candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană. [4]

În lumina celor menționate, se subliniază că, prezentul articol științific înglobează cele mai importante aspecte teoretice care urmează să facă obiectul unui studiu teoretico-practic menit să intervină cu o plus-valoare în ceea ce privește activitatea judecătorilor, arbitrilor, mediatorilor, specialiștilor din cadrul instituțiilor de stat, studenților, mediului academic, precum și pentru cei care practică activitate de întreprinzător în domeniul transportului rutier.

Referințe:

1. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, semnat la Lisabona, la 13 decembrie 2007 [citat 06.05.2023] Disponibil: https://eurlex.europa.eu/legalcontent/RO/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT
2. Dumitrașcu M.A. *Dreptul Uniunii Europene II: curs universitar.* București: Editura Universul Juridic, 2020.
3. Horseling M. *Legislația și politici în domeniul transporturilor. Armonizarea legislației Republicii Moldova cu standardele UE.* Chișinău: IBF International Consulting in consortium with DMI, IRZ, Nomisma, INCOM and Institute of Public Policy. „Policolor" SRL, 2011.
4. Disponibil: https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/enlargement/moldova/ [citat 06.05.2023]